

UNIVERSITATEA AUREL VLAICU ARAD

**DEPARTAMENTUL PENTRU PREGATIREA
PERSONALULUI DIDACTIC**

*Caiet de practică
pedagogică*

*Program de formare psihopedagogică
în vederea certificării pentru profesia didactică
semestrul 1*

AN UNIVERSITAR 2025-2026

STUDENT:

MENTOR DE PRACTICĂ:

ARAD,
2025-2026

CUPRINS

<i>Cuvânt înainte.....</i>	<i>3</i>
<i>Cadrul general al activității studentului în timpul stagiului de practică pedagogică.....</i>	<i>4</i>
<i>Rolul practicii pedagogice în formarea competențelor specifice profesiei didactice.....</i>	<i>5</i>
<i>Fișa de asistență.....</i>	<i>7</i>
<i>Planificarea calendaristică.....</i>	<i>10</i>
<i>Proiectarea unității de învățare.....</i>	<i>13</i>
<i>Proiectarea lecției.....</i>	<i>16</i>
<i>Fișa de caracterizare psihopedagogică a elevului.....</i>	<i>26</i>
<i>Evaluarea colegilor de practică.....</i>	<i>34</i>
<i>Chestionar de autoevaluare.....</i>	<i>36</i>
<i>Fișa de observare și notare, document al profesorului-mentor.....</i>	<i>40</i>

Cuvânt înainte

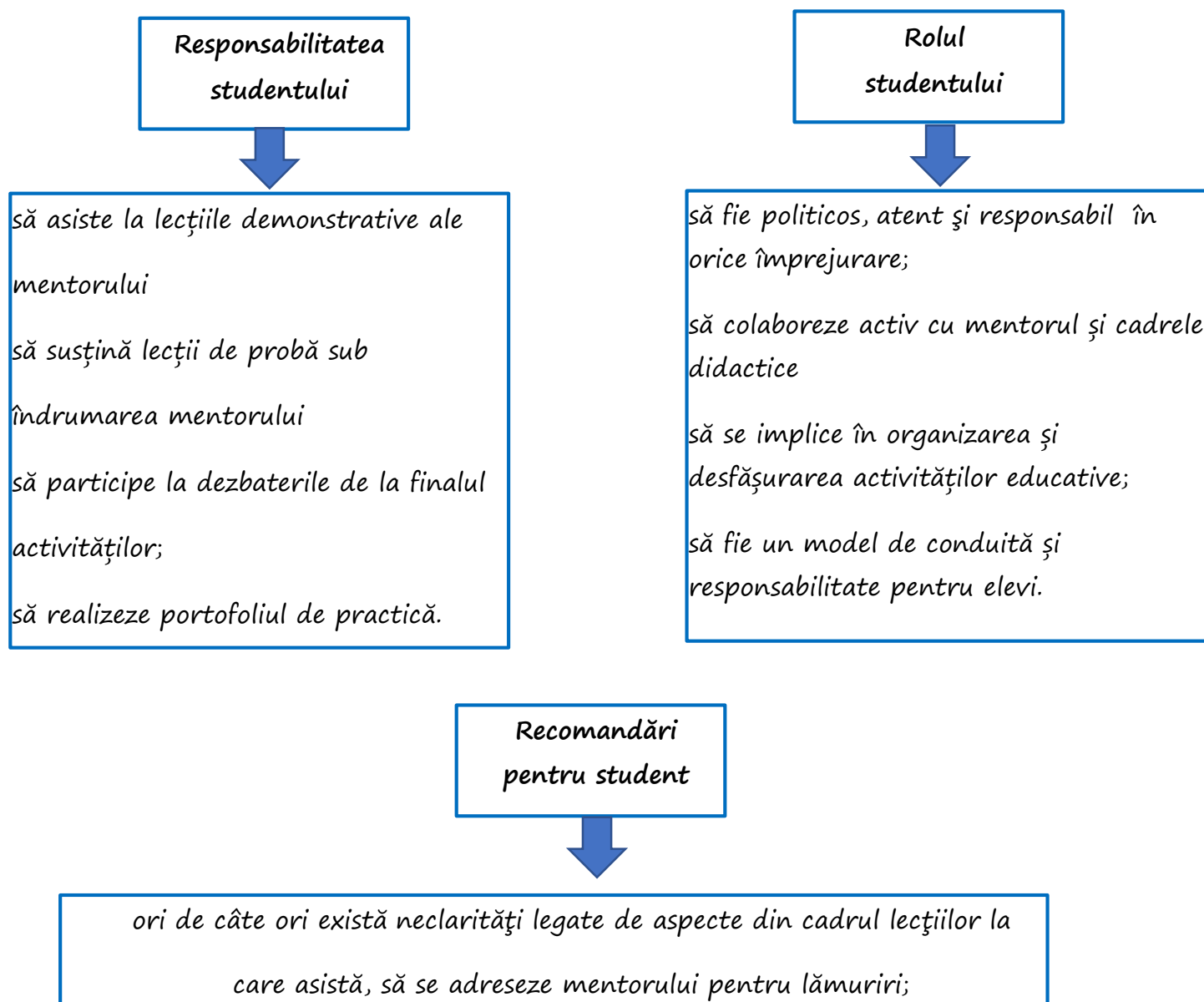
Caietul de practică pedagogică constituie un instrument fundamental în formarea inițială a studenților înscriși la modulul psihopedagogic. În această etapă aplicativă, studenții își consolidează competențele dobândite în cadrul disciplinelor teoretice, având totodată ocazia de a intra în contact direct cu activitatea educațională desfășurată la clasă.

În această perioadă, studentul are oportunitatea de a experimenta contactul direct cu realitatea complexă a activității educaționale, de a observa dinamica grupului de elevi, procesele de predare-învățare și modul de gestionare a situațiilor pedagogice. Totodată, practica pedagogică reprezintă un cadru autentic pentru exersarea abilităților de comunicare, planificare, proiectare și evaluare didactică, contribuind la formarea unei perspective critice și responsabile asupra actului educațional.

Scopul prezentului caiet este acela de a structura și organiza activitatea studentului, oferindu-i repere metodologice clare, acces facil la modele de documente didactice și ghidare în elaborarea acestora. Prin intermediul materialelor incluse, studentul este sprijinit în întocmirea planificărilor anuale, a proiectărilor unităților de învățare, a proiectelor didactice și a fișelor de caracterizare psihopedagogică a elevilor. De asemenea, caietul conține modele orientative pentru fișe de asistență la ore, pentru observarea activităților educaționale, precum și chestionare de autoevaluare destinate reflecției personale asupra progresului profesional.

Materialul este conceput în concordanță cu cerințele actualei metodologii privind practica pedagogică. Prin caracterul său aplicativ și reflexiv, caietul contribuie la dezvoltarea unei gândiri pedagogice integrate, în care teoria și practica se susțin reciproc, asigurând formarea unui viitor cadru didactic competent, echilibrat și empatic. Astfel, acest caiet nu este doar un instrument administrativ sau metodologic, ci un spațiu de reflecție și dezvoltare personală, menit să susțină transformarea studentului într-un practician conștient, capabil să inspire, să educe și să modeleze generațiile viitoare prin cunoaștere, empatie și pasiune pentru educație.

Cadrul general al activității studentului în timpul stagiului de practică pedagogică

Rolul practicii pedagogice în formarea competențelor specifice profesiei didactice

Practica pedagogică reprezintă o componentă fundamentală a formării inițiale a viitorilor profesori, având un rol esențial în procesul de dezvoltare profesională și personală a studentului. Ea oferă contextul în care cunoștințele teoretice dobândite în cadrul disciplinelor de specialitate și psihopedagogice sunt aplicate în situații reale de predare-învățare, facilitând conturarea identității profesionale a viitorului cadru didactic.

Principalele direcții formative ale practicii pedagogice:

a) Formarea competențelor de proiectare didactică

Studentul învață să elaboreze documente de planificare și proiectare educațională – planificări calendaristice, proiecte de lecție, fișe de activitate – și să integreze principiile didacticii generale și ale didacticilor speciale în demersul propriu. Astfel, el dobândește capacitatea de a corela obiectivele educaționale cu conținuturile, strategiile de predare-învățare și instrumentele de evaluare.

b) Dezvoltarea competențelor psihopedagogice și comunicative

Contactul direct cu elevii și colectivul clasei permite studentului să-și dezvolte abilități de comunicare educațională, empatie, ascultare activă și gestionare a situațiilor de clasă. Practica devine astfel un cadru real de formare a inteligenței emoționale și a echilibrului socio-afectiv, indispensabile unei relații educative autentice.

c) Consolidarea competențelor reflexive și metacognitive

Prin activitățile de observare, analiză și autoevaluare, studentul își dezvoltă gândirea critică și capacitatea de a reflecta asupra propriilor decizii didactice. Această dimensiune reflexivă transformă practica pedagogică într-un spațiu de învățare experiențială, unde se cultivă capacitatea de adaptare și inovare în situații pedagogice diverse.

d) Formarea valorilor și atitudinilor profesionale

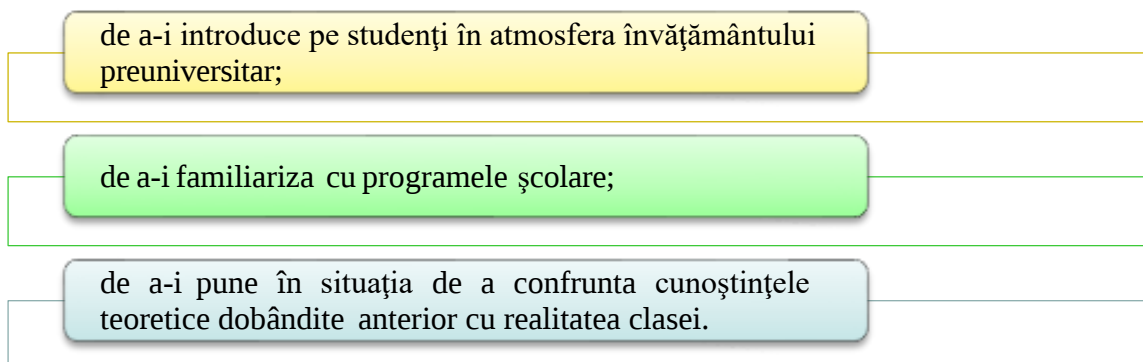
Experiența practică modelează sistemul de valori al viitorului profesor, promovând responsabilitatea, echitatea, respectul pentru diversitate și angajamentul etic față de actul educațional. Practica pedagogică contribuie la conturarea identității profesionale și la internalizarea idealului educațional centrat pe dezvoltarea integrală a elevului.

e) Integrarea în cultura organizațională a școlii

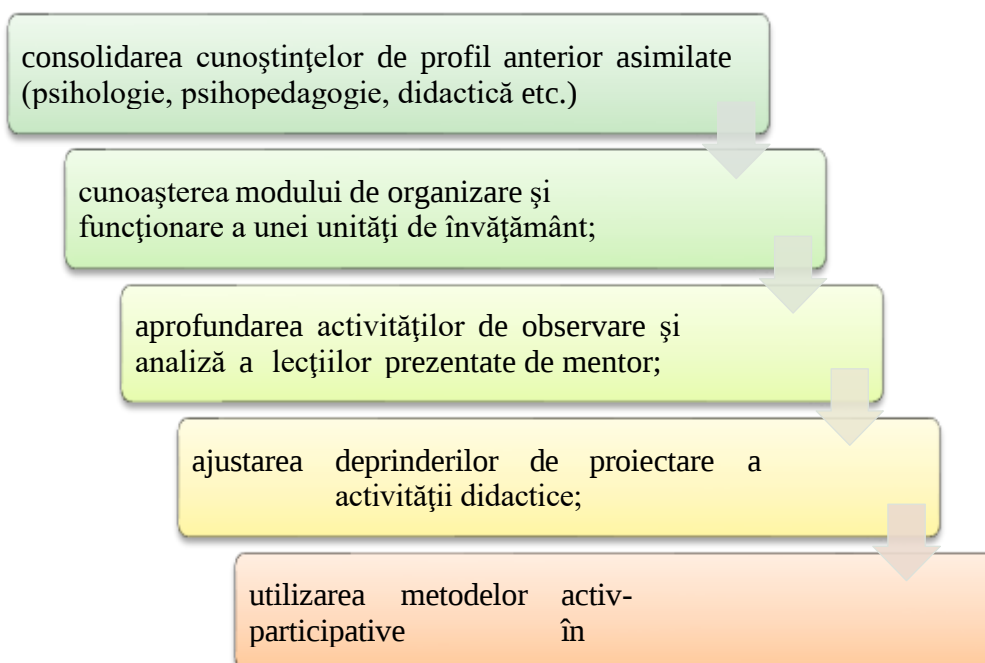
Prin participarea la viața instituției de învățământ, studentul cunoaște mecanismele de funcționare ale mediului școlar, relațiile profesionale, documentele de politici educaționale și rolul echipei pedagogice. Acest proces facilitează tranziția de la statutul de student la cel de viitor cadru didactic integrat într-o comunitate profesională.

Practica pedagogică:

 are rolul:

 are ca și obiectiv:

Fișa de asistență

Stagiul de practică pedagogică debutează, în mod firesc, cu etapa de asistență la lecțiile susținute de profesorii-mentori. Această primă fază are un rol fundamental în procesul formării viitorului cadru didactic, întrucât oferă studenților posibilitatea de a **se** familiariza cu realitățile concrete ale activității didactice: structura și dinamica unei lecții, nivelul de pregătire și particularitățile de învățare ale elevilor, modul de interacțiune profesor–elev, precum și atmosfera generală din cadrul clasei.

Scopul principal al acestor ore-model este de a constitui repere autentice pentru organizarea și desfășurarea lecțiilor de probă pe care studenții le vor realiza ulterior. Observarea atentă a demersului didactic, a metodelor utilizate și a strategiilor de predare-evaluare contribuie la formarea unei viziuni integrate asupra procesului instructiv-educativ.

Activitățile demonstrative vor fi urmate de discuții și analize metodice, menite să clarifice obiectivele lecției, coerența etapelor, utilizarea resurselor didactice și modul de implicare a elevilor. În cadrul acestor momente reflexive, studenții pot adresa întrebări, pot formula observații și pot aprofunda raționamentele pedagogice care au stat la baza deciziilor didactice ale mentorului.

Pentru o structurare coerentă a observațiilor, se recomandă completarea unei fișe de asistență pentru fiecare lecție observată, document care permite sistematizarea informațiilor relevante referitoare la proiectarea și desfășurarea activităților educaționale. În situațiile în care apar dificultăți de interpretare sau neclarități privind datele consemnate, acestea vor fi discutate împreună cu profesorul-mentor, care va oferi explicații suplimentare și exemple concrete de proiecte didactice utile ajustării și consolidării cunoștințelor dobândite în cadrul practicii observative.

În rubrica **OBSERVAȚII** din cadrul **fișei de asistență** se vor trece aspecte ce țin de:

Calități personale și profesionale:

Raportul cu elevii

Atitudinea în clasă

Vocea

Cunoștințele de specialitate

Planificarea lecției

Claritatea formulării obiectivelor

Selectarea și înlănțuirea materialului

Alegerea materialului auxiliar

Echilibrarea activităților

Desfășurarea lecției

Folosirea materialului

Claritatea explicațiilor și instrucțiunilor

Realizarea obiectivelor

Ritmul și încadrarea în timp

Managementul clasei

Organizarea clasei

Implicarea elevilor

Capacitatea de a menține disciplina

Corectarea greșelilor

Evaluarea performanțelor

FIȘĂ DE ASISTENȚĂ

Unitatea de învățământ:

Student practicant:

Data:

Clasa:

Subiectul lecției:

Tipul lecției:

Secvențele lecției	Timp alocat	Activitatea profesorului și a elevilor	Strategia didactică			Evaluare	Observații*
			Metode	Mijloace	Forme de organizare		

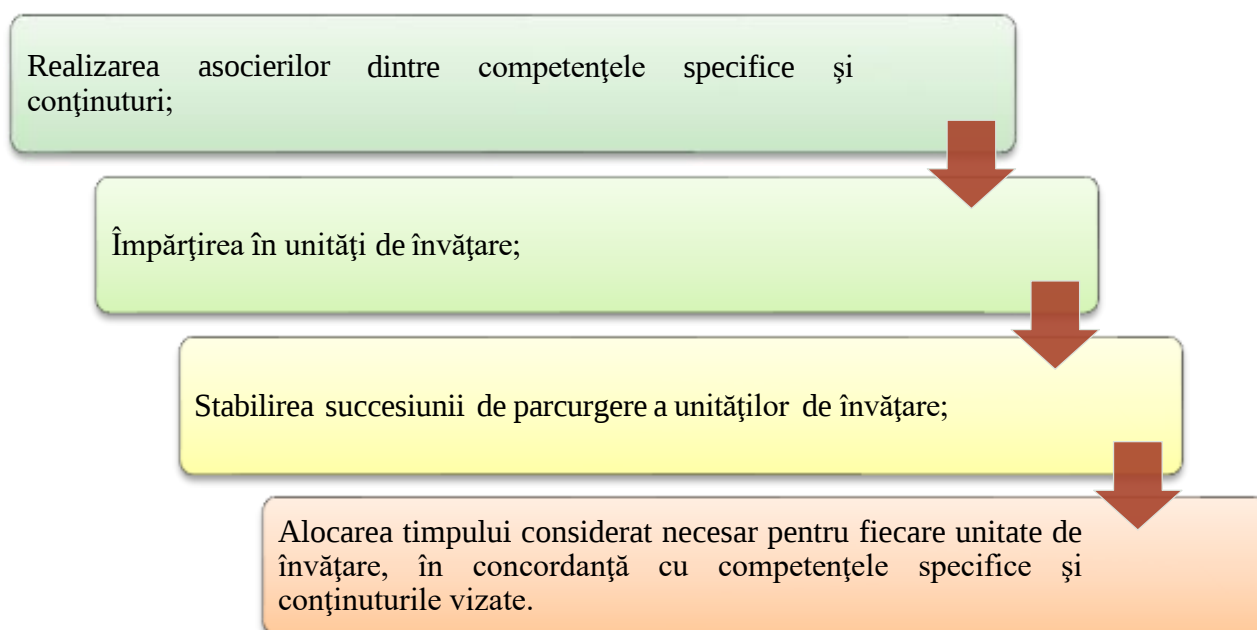
Planificarea calendaristică

Planificarea calendaristică reprezintă un document pedagogic și administrativ esențial în activitatea cadrului didactic. Aceasta are rolul de a organiza și corela elementele programei școlare – competențe generale și specifice, conținuturi, valori și atitudini – cu resursele de timp disponibile pe parcursul unui an școlar.

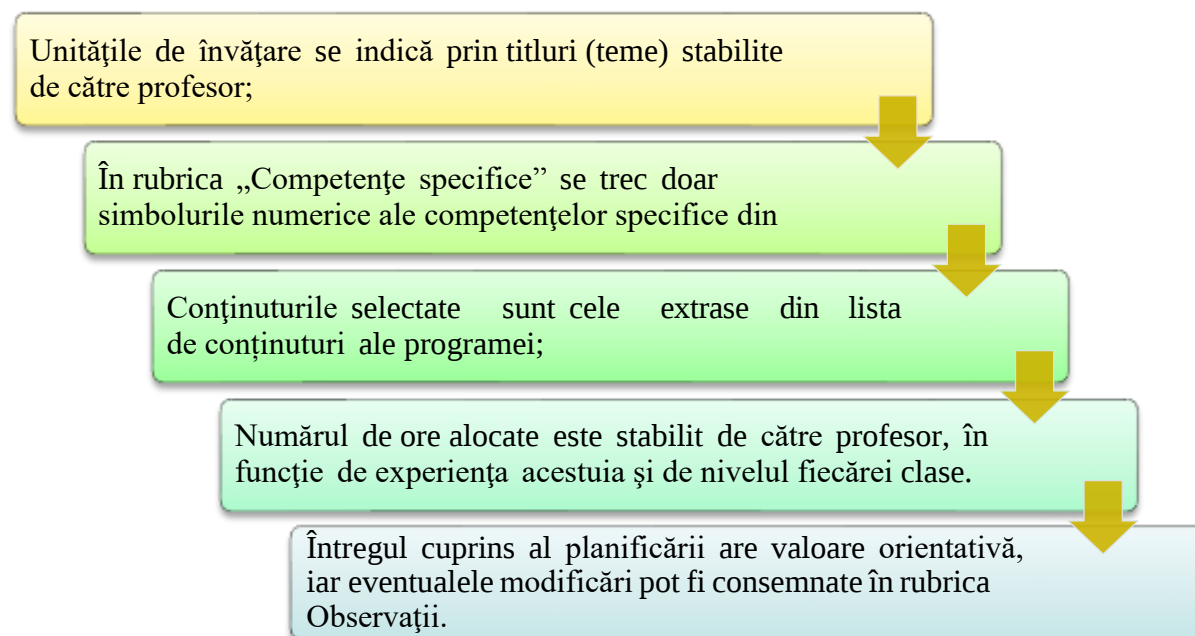
Prin intermediul planificării calendaristice, profesorul stabilește ritmul, succesiunea și durata unităților de învățare, astfel încât procesul educațional să se desfășoare într-o manieră coerentă, echilibrată și adaptată particularităților de vârstă și nivelului de pregătire al elevilor. Documentul oferă o viziune de ansamblu asupra demersului didactic anual, facilitând o gestionare eficientă a timpului, a resurselor și a evaluărilor planificate.

De asemenea, planificarea calendaristică asigură continuitatea și coerența actului educațional, contribuind la o mai bună integrare a conținuturilor în ansamblul procesului instructiv-educativ. Din acest motiv, ea mai este denumită și *planificare anuală*, întrucât reflectă întreaga structură și dinamică a activităților desfășurate pe durata anului școlar.

Etape recomandate în vederea întocmirii *planificării calendaristice*

În continuare, vă propunem un model de *planificare calendaristică*, o formă orientativă, un model de bună practică (acest model nu este unul fix, ci poate suporta adaptări/modificări), însă cu următoarele precizări, pe care fiecare practicant și dascăl trebuie să le aibă în vedere:

O planificare anuală elaborată în mod riguros trebuie să reflecte fidel cerințele și finalitățile programei școlare, asigurând acoperirea integrală a competențelor specifice și a conținuturilor prevăzute pentru disciplina respectivă. Aceasta trebuie să fie construită în deplină concordanță cu numărul total de ore alocat prin planul-cadru, astfel încât activitățile didactice să se desfășoare într-un ritm echilibrat și coerent pe durata întregului an școlar.

Prin urmare, o planificare bine structurată contribuie la organizarea eficientă a procesului instructiv-educativ, oferind profesorului o imagine clară asupra succesiunii unităților de învățare, a timpului necesar fiecărei etape și a momentelor destinate evaluării. Este recomandat ca planificarea calendaristică să fie realizată la începutul fiecărui an școlar, pentru a permite o viziune de ansamblu asupra demersului didactic.

Astfel, planificarea anuală devine un instrument fundamental de lucru pentru cadrul didactic, orientând procesul de predare-învățare-evaluare spre atingerea obiectivelor curriculare și spre formarea competențelor vizate de programă.

Avizat,
Responsabil comisie metodică:
Avizat ,
Director

Unitatea de învățământ:
Disciplina:
Numele și prenumele cadrului didactic:
Clasa:

PLANIFICARE ANUALĂ

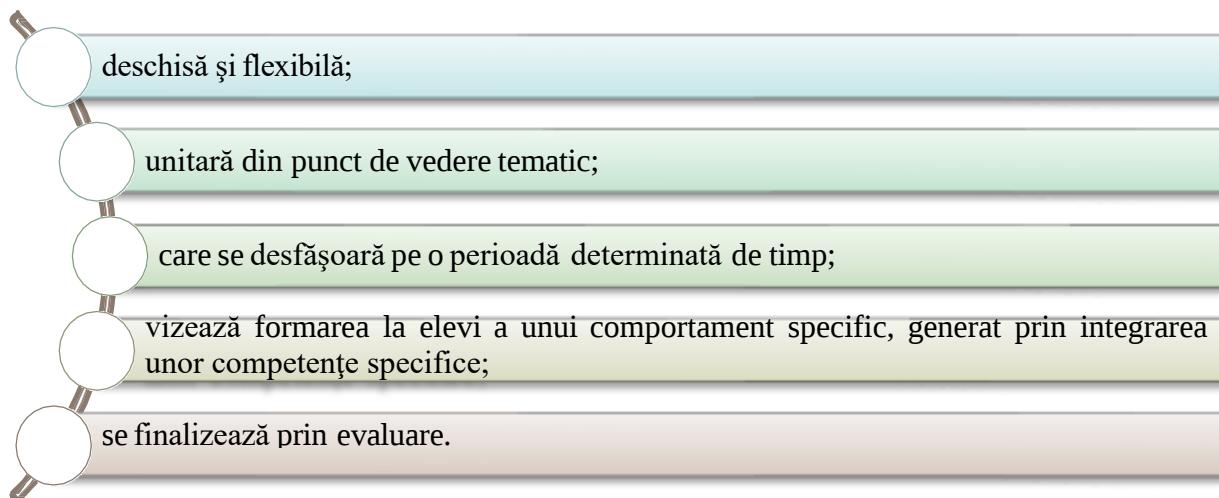
Nr. unit. de învăț.	Unitatea de învățare	Competențe specifice vizate	Conținuturi	Nr. ore alocate	Data/ săptăm.	Obs.

Proiectarea unității de învățare

Unitatea de învățare este o componentă esențială a procesului educațional, având rolul de a organiza conținuturile programei într-o manieră coerentă, logică și adaptată nevoilor elevilor. Ea cuprinde un ansamblu de activități didactice menite să dezvolte competențe specifice și comportamente cognitive, atitudinale și practice unitare.

Prin intermediul acesteia, elevii parcurg un demers educațional structurat, desfășurat pe o perioadă determinată, cu obiective clare și continuitate tematică. Unitatea de învățare contribuie la integrarea cunoștințelor, dezvoltarea abilităților și formarea atitudinilor corespunzătoare domeniului studiat, finalizându-se printr-o evaluare care evidențiază nivelul de atingere a competențelor propuse și oferă feedback util procesului didactic.

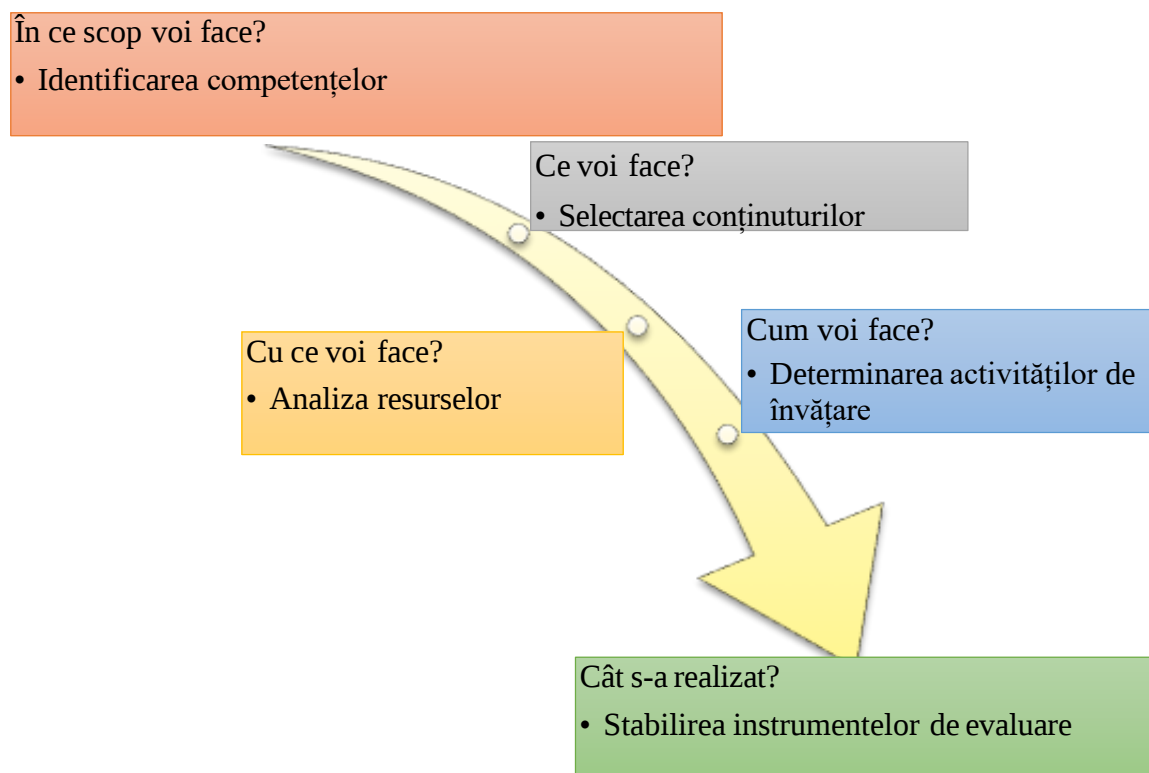
O unitate de învățare este o structură didactică:

Etapele activităților didactice în realizarea unității de învățare

Etapele de formare a competenței de cunoaștere științifică	Etapele unității de învățare
1. <i>A ști</i> (cunoștințe fundamentale)	I. Achiziții teoretice
2. <i>A ști să faci</i> (cunoștințe funcționale)	
3. <i>A ști să fii</i> (cunoștințe interiorizate)	II. Achiziții practice
4. <i>A ști să devii</i> – competența/permanența (cunoștințe exteriorizate)	

Cu alte cuvinte, proiectarea unei unități de învățare parcurge mai multe etape, care corespund abordării procesului didactic într-o succesiune logică. Aceste etape sunt prezentate în schema de mai jos:

Rubricatura proiectului unității de învățare este alcătuită din următoarele secțiuni esențiale:

Unitatea de învățare	Conținuturi	Competențe specifice	Număr de ore alocate	Săptămâna	Observații
[se menționează titluri/teme]	[din lista de conținuturi a programei școlare]	[se precizează competențele specifice din programa școlară]	[stabilite de către cadrul didactic]		[se menționează, de exemplu, modificări în urma realizării activității didactice la clasă]

Proiectarea unei unități de învățare

Unitatea de învățământ:

Disciplina de învățământ:

Unitatea de învățare:

Nr. ore alocate:

Clasa/Nr. ore săptămână:

Săptămâna/Anul:

Unitatea de învățare	Conținuturi	Competențe specifice	Resurse	Observații

Proiectarea lecției

Ce este lecția?

Lecția reprezintă **forma fundamentală de organizare a procesului de învățământ**, în cadrul căreia profesorul și elevii desfășoară o activitate comună, sistematică și planificată, având ca scop **formarea de competențe, achiziții cognitive, atitudinale și comportamentale**.

Din perspectivă psihopedagogică, lecția este o **unitate didactică complexă**, care îmbină dimensiunea cognitivă (predarea și învățarea de cunoștințe) cu dimensiunea afectivă și motivațională a elevului. Ea constituie **contextul principal al interacțiunii educaționale**, în care profesorul are rolul de **mediator al învățării**, iar elevul devine participant activ la propriul proces de formare.

Lecția are o **structură internă logică**, bazată pe etape specifice (organizarea, captarea atenției, predarea, consolidarea și evaluarea), care asigură coerența demersului didactic și atingerea obiectivelor propuse.

Totodată, lecția este **un spațiu de formare integrală a personalității elevului**, stimulând nu doar acumularea de cunoștințe, ci și dezvoltarea gândirii critice, a spiritului de cooperare, a motivației pentru învățare și a competențelor de viață.

Prin urmare, lecția nu se reduce la o simplă transmitere de informații, ci reprezintă un proces interactiv de comunicare, formare și transformare, în care profesorul și elevul colaborează pentru atingerea finalităților educaționale. În același timp, lecția reflectă **viziunea pedagogică a cadrului didactic**, capacitatea acestuia de a valorifica principiile învățării active, de a adapta strategiile la nevoile elevilor și de a construi un demers educațional semnificativ și motivant. Astfel, lecția devine nu doar un act de predare, ci o **experiență formativă** ce contribuie la dezvoltarea personală, socială și intelectuală a elevului.

Lecția este o unitate sistemică formată dintr-un complex de variabile precum:

- 1 • Scopul și obiectivele instructiv-educative prestabilite;
- 2 • Activitatea comună a profesorului și a elevilor;
- 3 • Conținutul științific;
- 4 • Strategia de instruire (**metode, mijloace, procedee, materiale**);
- 5 • Resurse de timp;
- 6 • Rezultatele obținute.
- 7 • Modalități de organizare a elevilor;

Etapele proiectării *lecției* sunt:

1) **Identificarea obiectivelor**

- ce urmăresc în lecția respectivă și spre ce rezultate tind (ce va fi elevul capabil să facă la finalul orei?)

2) **Analiza resurselor**

- umane: număr elevi, interese, trebuințe, motivație
- didactice: pe baza programei
- materiale: materiale didactice, mijloace tehnice
- spațiale: clasă, laborator, bibliotecă
- temporale: durata fizică a orei de curs

3) **Elaborarea strategiei didactice**

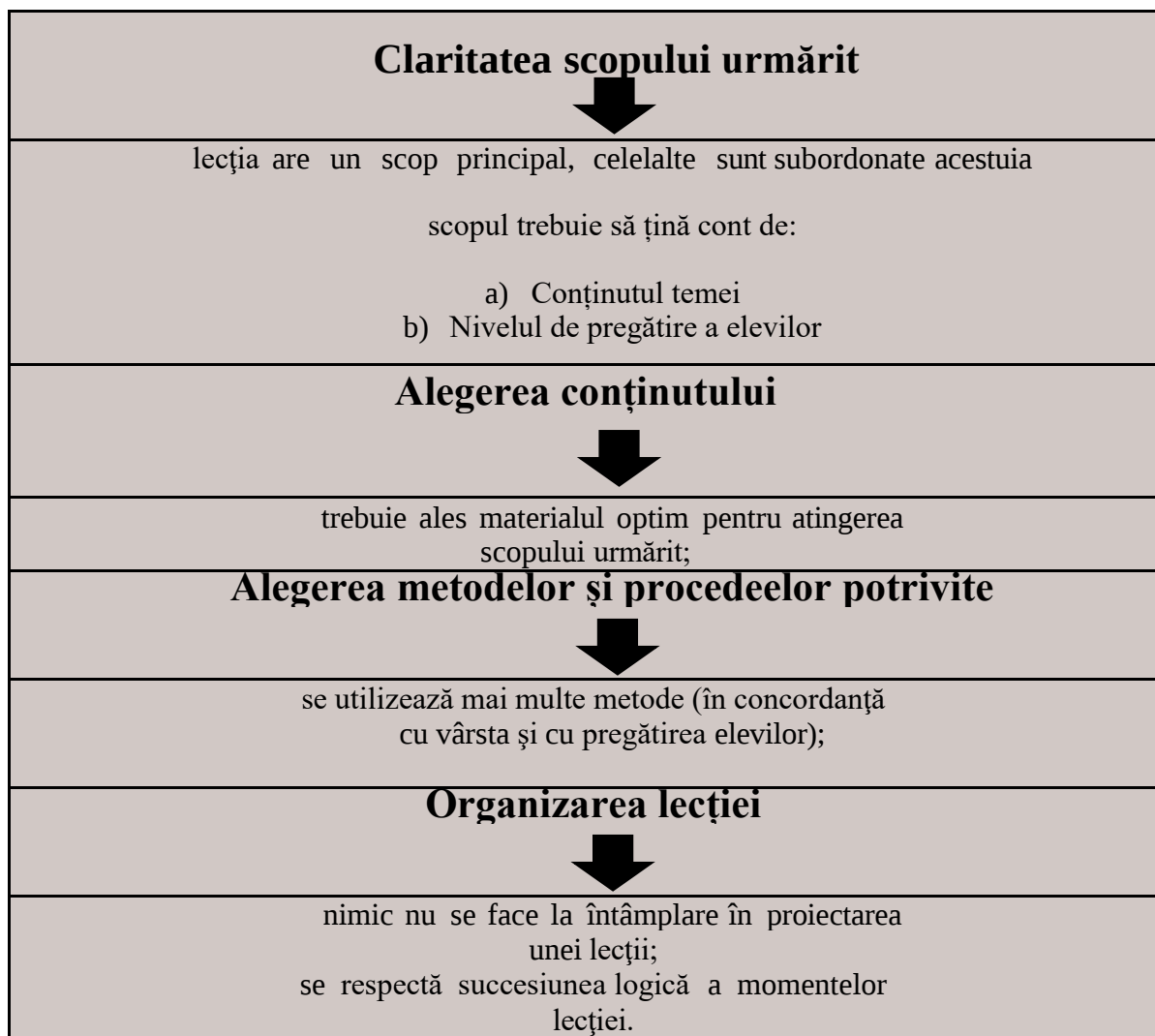
- selectarea și corelarea celor **3M (metode, mijloace, materiale)**
- vom ține cont de: tipul lecției, obiective, nivelul clasei, contextul material disponibil

4) **Elaborarea evaluării**

- obiectivele au și funcție evaluativă (nivelul la care se raportează elevii față de standardele fixate)
- evaluarea se face prin diverse tehnici pe tot parcursul orei.

Fișele de lucru însoțesc proiectul didactic pot conține exerciții propuse pentru sistematizarea noțiunilor predate sau scheme și imagini în concordanță cu conținutul respectivei lecții. Ele vor fi întotdeauna anexate proiectului didactic.

Cerințele unei lecții bine organizate!

Toți elevii trebuie antrenați și motivați pe parcursul lecției

Pregătirea lecției nu presupune un tipar, ci înseamnă anticipare, reflecție și imaginarea unui scenariu.

În funcție de *sarcina didactică dominantă*, se structurează următoarele tipuri de **lecții**:

- ▢ lecția de comunicare-însușire de cunoștințe;
- ▢ lecția de formare a deprinderilor și priceperilor;
- ▢ lecția de recapitulare și sistematizare/ fixare/ consolidare;
- ▢ lecția de verificare și apreciere a rezultatelor școlare;
- ▢ lecția mixtă.

1. Lecția de comunicare - însușire de cunoștințe

Momentele lecției sunt:

Momentul organizatoric

Reactualizarea cunoștințelor și deprinderilor *

Activitate/discuție introductivă**

Anunțarea temei și a obiectivelor

Prezentarea optimă a conținutului și dirijarea învățării***

Fixarea cunoștințelor****

Asigurarea retenției și transferului*****

Aprecieri și recomandări

Detalii ale momentelor lecției:

* verificarea temei și a achizițiilor realizate în lecția/lecțiile anterioară(e);

** pregătirea elevilor pentru receptarea noului conținut, sensibilizarea acestora cu privire la tema nouă abordată;

*** transmiterea noului conținut informațional prin diverse modalități; antrenarea elevilor în rezolvarea unor sarcini didactice variate, introduse gradual, în funcție de nivelul de dificultate, de componentele psihice implicate în procesul de învățare; activități diferențiate și individualizate, raportate la particularitățile psihologice de vârstă și individuale;

**** repetare, sistematizare a cunoștințelor, aplicații ce implică transfer al cunoștințelor în contexte diferite de cele create în etapa de dirijare a învățării;

***** precizarea temei pentru acasă, însoțită de explicațiile necesare pentru continuarea învățării și pentru asigurarea operării cu noile cunoștințe în condiții / contexte noi.

2. Lecția de formare a deprinderilor și priceperilor

Momentele lecției sunt:

Momentul organizatoric

Reactualizarea cunoștințelor și deprinderilor*

Activitate/discuție introductivă**

Anunțarea temei și a obiectivelor

Prezentarea optimă a conținutului și dirijarea învățării***

Evaluarea produselor realizate*****

Asigurarea retenției și transferului*****

Aprecieri și recomandări

Detalii ale momentelor lecției

* verificarea temei (dacă este cazul); actualizarea cunoștințelor și a deprinderilor ce vor fi utilizate în efectuarea lucrării;

** pregătirea elevilor pentru receptarea noului conținut, sensibilizarea acestora cu privire la tema nouă abordată

*** descrierea elementelor deprinderii și/sau a etapelor de realizare a produsului/produselor; demonstrația/execuția model; precizarea criteriilor de evaluare a produsului/produselor realizat(e) de către elevi; exersarea deprinderii (unde este cazul, cu ajutorul profesorului); realizarea independentă a produsului/produselor

**** analiza modului de execuție și aprecierea produsului/produselor prin raportare la criteriile comunicate anterior

***** tema pentru acasă (în cazul în care produsul nu a fost finalizat în clasă), însoțită de precizări privind continuarea activității

3. Lecția de recapitulare și sistematizare / fixare/ consolidare

Momentele lecției sunt:

Momentul organizatoric

Anunțarea temei și a obiectivelor*

Dirijarea învățării**

Asigurarea retenției și transferului***

Aprecieri și recomandări

Detalii ale momentelor lecției

* prezentarea planului de recapitulare, stabilit și comunicat elevilor în lecția anterioară;

** dirijarea procesului de recapitulare / consolidare: sistematizarea, reorganizarea, aprofundarea cunoștințelor și/sau deprinderilor, stabilirea unor noi corelații între acestea; transfer în contexte instrucționale noi, bazat pe rezolvarea unor sarcini didactice variate, cu grade diferite de dificultate; lucrări de sinteză, individuale sau de grup; activități diferențiate și individualizate;

*** precizarea temei pentru acasă, însoțită de explicațiile necesare pentru continuarea învățării și pentru asigurarea operării cu setul de achiziții realizat (cunoștințe, strategii cognitive etc.) în condiții / contexte noi.

4. Lecția de verificare și apreciere a rezultatelor școlare

Momentele lecției sunt:

Momentul organizatoric

Anunțarea obiectivelor de evaluare / a competențelor de evaluat*

Evaluarea performanțelor**

Asigurarea conexiunii inverse ***

Aprecieri și recomandări

Detalii ale momentelor lecției

- * se prezintă tematica propusă pentru evaluare și modul în care se va derula acest demers; în cazul verificării unui conținut amplu, tematica va fi stabilită și anunțată în prealabil;
- ** această etapă este condiționată de specificul metodei (în general, probe scrise, orale sau practice) și al instrumentelor de evaluare elaborate; se comunică elevilor baremul/ și/sau criteriile de evaluare;
- *** verificare frontală/individuală a rezultatelor; evidențierea greșelilor tipice, însoțită de explicații suplimentare pentru corectarea acestora, pentru clarificarea problemelor și/sau pentru completarea lacunelor.

5. Lecția mixtă

Momentele lecției sunt:

Momentul organizatoric

Reactualizarea cunoștințelor și deprinderilor *

Activitate/discuție introductivă**

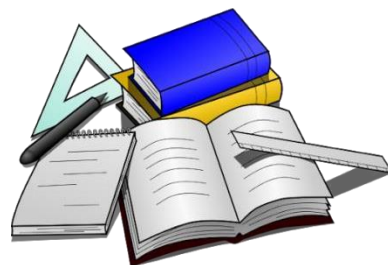
Anunțarea temei și a obiectivelor

Prezentarea optimă a conținutului și dirijarea învățării***

Fixarea cunoștințelor****

Asigurarea retenției și transferului*****

Aprecieri și recomandări

Detalii ale momentelor lecției

- * verificarea temei și a achizițiilor realizate în lecția/lecțiile anterioară(e);
- ** pregătirea elevilor pentru receptarea conținutului, sensibilizarea acestora cu privire la tema abordată;
- *** prezentarea conținutului prin diverse modalități (acțională, iconică, simbolică), în funcție de natura acestuia; antrenarea elevilor în rezolvarea unor sarcini didactice variate, introduse gradual, în funcție de nivelul de dificultate, de componentele psihice implicate

în procesul de învățare; activități diferențiate și individualizate, raportate la particularitățile psihologice de vârstă și individuale;

**** repetare, sistematizare a cunoștințelor și deprinderilor, aplicații ce implică transferal cunoștințelor și deprinderilor în contexte diferite de cele create în etapa de dirijare a învățării;

***** precizarea temei pentru acasă, însoțită de explicațiile necesare pentru continuarea învățării și pentru asigurarea operării cu noile cunoștințe și deprinderi în condiții / contexte noi .

Model proiect didactic

PROIECT DIDACTIC

UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT:

PROPUNĂTOR:

DATA:

CLASA:

SUBIECTUL LECȚIEI:

TIPUL LECȚIEI:

OBIECTIVE:

La finalul activității, elevul va fi capabil să:

O1-

O2-

O3-

O4 -

STRATEGIA DIDACTICĂ:

Metode: Mijloace:

Forme de organizare:

EVALUARE:

DESFĂȘURAREA LECȚIEI

Evenimente Instrucționale/ Momentele lecției	Indicativul obiectivului	Timp alocat	Conținutul activității de învățare		Strategii didactice			Modalități de evaluare (tipul de evaluare, metoda, instrumentul de evaluare folosit în fiecare etapă a lecției)
			Activitatea profesorului (activități și acțiuni inițiate și realizate în fiecare etapă a lecției)	Activitatea elevului (ce vor face concret în fiecare etapă)	Metode și procedee	Mijloace de învățământ	Forme de organizare	
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Acest model de proiect se utilizează pentru toate tipurile de lecții (lecție de comunicare și asimilare de cunoștințe; lecție de formare a deprinderilor și abilităților; lecție de recapitulare, sistematizare și consolidare a achizițiilor; lecție de evaluare; lecție mixtă/combinată).

Fișa de caracterizare psihopedagogică a elevului

Fișa psihopedagogică este instrumentul de lucru necesar în vederea organizării și prezentării informațiilor referitoare la fiecare elev, privit atât în ansamblu, în totalitatea sa, cât și strict pe baza aspectelor particulare. Fișa destinată studiului individualității elevului reprezintă un document cu valențe practice, care permite desfășurarea unei acțiuni programate în scopul desăvârșirii personalității elevului prin intermediul procesului de învățământ.

În general, în alcătuirea unei ***fișe psihopedagogice*** a elevului, cadrul didactic trebuie să ia în considerare câteva principii precum: considerarea unitară a personalității copilului, cercetarea variabilelor de personalitate în interdependența lor, distingerea caracteristicilor dominante de personalitate, a celor de mediu și de educație, repere privind procesul de formare a elevului (de exemplu, în orice fișă vom întâlni ca indicatori datele personale ale copilului, date despre starea de sănătate, date privitoare la mediul familial, date asupra școlarității, date asupra structurii psihologice a elevului, date privind orientarea școlară și profesională a elevului respectiv etc.).

Fișa psihopedagogică poate reprezenta un instrument extrem de util cadrului didactic. Considerăm că, pentru a furniza un act didactic de calitate, este necesar să ne cunoaștem elevii din mai multe puncte de vedere. Astfel, fișa de caracterizare a elevului oferă dascălului informațiile necesare (pe mai multe paliere: psihologic, social, familial) pentru gestionarea unui act didactic personalizat, ca atare util subiecților cărora se adresează. Completarea fișei se face de către profesorul-diriginte, cel care, în momentul în care constată anumite situații ce necesită o atenție aparte, este obligat să informeze colectivul profesoral, astfel încât fiecare dascăl să cunoască eventualele probleme și să vină (original și creativ) în întâmpinarea lor.

!!! Pentru a păstra confidențialitatea subiecților, nu vom completa rubrica *Date personale*.

FIȘA DE CARACTERIZARE PSIHOPEDAGOGICĂ (model)

Școala: _____

Localitatea _____

Întocmită de la _____ până la _____

I. Date personale:

1. Numele și prenumele: _____
2. Locul și data nașterii: _____ Vârsta _____
3. Domiciliul _____
4. Înscriș la această școală din anul școlar: _____

II. Date cu privire la ruta școlară anterioară (inclusiv perioada preșcolară):

III. Date familiale:

1. Ocupația și locul de muncă al părinților:

Tatăl _____

Mama: _____

2. Structura și componența familiei

- a. Tipul familiei:

- ☐ normală
- ☐ părinți divorțați
- ☐ un părinte decedat
- ☐ părinți vitregi

b. Frați/surori mai mici sau mai mari:

Nr. crt.	Nume și prenume	Vârsta	Ocupația
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

3. Condițiile materiale și de locuit ale familiei:

4. Atmosfera și climatul afectiv:

- ☐ raporturi armonioase, de înțelegere între ei;
- ☐ raporturi punctate de mici conflicte trecătoare;
- ☐ dezacorduri puternice în familie, conflicte frecvente;
- ☐ familia destrămată sau pe cale de destrămare.

5. Atitudinea sau conduita părinților față de

Copil _____

Școală _____

Rezultatele la învățătură ale elevului _____

6. Planuri ale familiei pentru copil

7. Influențe din afara familiei (vecini, prieteni, colegi etc.):

- ☐ ample, frecvente
- ☐ întâmplătoare
- ☐ reduse

IV. Dezvoltarea psihică și starea sănătății:

Anamneza

a. Antecedente familiale

b. Dezvoltarea timpurie a copilului (naștere, îmbolnăviri, deficiențe):

V. Date psihologice:

1. Percepția (vizuală, auditivă etc.):

2. Reprezentările (tipuri de reprezentări preponderente):

3. Memoria

- ☐ preponderent logică
- ☐ preponderent mecanică

4. Gândirea

- ☐ caracter concret
- ☐ caracter abstract

5. Limbajul

a) Caracteristicile vocabularului (fluența verbală, volum)

b) Înțelegerea informației verbale:

- ☐ întotdeauna înțelege
- ☐ înțelege de obicei
- ☐ uneori înțelege
- ☐ înțelege în ritm lent, după multe repetări

c) Redarea unui text:

- ☐ redă cu precizie conținutul textului
- ☐ redă parțial
- ☐ are multe lacune în redare

d) Specificul limbajului scris (referitoare la exprimarea ideilor, structură semantică și sintactică)

6. Atenția (calități ale atenției evidențiate în activitățile elevului):

7. Afectivitatea

a) emotivitate

	1	2	3	4	5	6	7	
• Stabil, echilibrat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	instabil, dezechilibrat
• Matur emoțional	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	imatur emoțional
• Își exprimă deschis	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	își ascunde sentimentele
sentimentele								

a. dispoziții afective predominante

☐ vesel, optimist

☐ trist, deprimat

8. Motivația învățării (tipuri și forme de motivație dominante, mod de funcționare)

9. Voința (calități manifeste, caracteristici ale procesului deciziei):

10. Trăsături de personalitate

a. temperament (încadrare tipologică justificată prin trăsături comportamentale)

b. caracter

c. aptitudini (inteligență, creativitate, spirit de observație, aptitudini speciale)

11. Comportament social

	1	2	3	4	5	6	7	
prietenos, sociabil	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	neprietenos, nesociabil
acceptă autoritatea	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	respinge autoritatea
lider	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	se lasă condus
activ în grup	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	pasiv
popular printre colegi	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	nepopular
mulțumit cu poziția	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	nemulțumit
socială ocupată								

VI. Caracterizare generală finală:

- Dominante pozitive (*puncte tari* din caracterizarea anterioară)

- Dominante negative (*puncte slabe* din caracterizarea anterioară)

- Recomandări (în funcție de dominantele menționate mai sus - recomandări pentru cadrele didactice sau părinți astfel încât dezvoltarea copilului să fie una dorită)

Întocmit de:.....

Data:.....

Evaluarea colegilor de practică

În timpul lecțiilor susținute de colegii de practică, fiecare student va urmări demersul didactic și va întocmi o *fișă de evaluare* (în manieră obiectivă), după următorul model:

FIȘA DE EVALUARE A ACTIVITĂȚII DIDACTICE

✍ EVALUAREA COLEGIILOR DE PRACTICĂ PEDAGOGICĂ 👍

Numele studentului evaluator:

Numele colegului evaluat:

Disciplina:

Clasa:

Titlul activității:

Data:

CRITERIU	Foarte bine	Bine	Satisfăcător	Slab	Foarte slab
I. CALITĂȚI PERSONALE ȘI PROFESIONALE					
Raportul cu elevii					
Atitudinea la clasă					
Vocea					
Cunoștințe de specialitate					
II. PLANIFICAREA ACTIVITĂȚII					
Claritatea obiectivelor					
Selectarea și înlănțuirea materialului					
Alegerea materialului auxiliar					

Echilibrarea activităților					
Anticiparea dificultăților					
III. DESFĂȘURAREA ACTIVITAȚII					
Folosirea materialului					
Capacitatea de a utiliza materialul auxiliar					
Tehnici pentru întrebări și răspunsuri					
Claritatea explicațiilor și a instrucțiunilor					
Ritmul și încadrare în timp					
Realizarea obiectivelor					
IV. MANAGEMENTUL CLASEI					
Organizarea clasei					
Implicarea elevilor					
Organizarea activităților					
Corectarea greșelilor					
Monitorizarea lucrului					
Timp / durata cât a vorbit					
Gesturi și mișcări					
Capacitatea de a menține disciplina					
Evaluarea performanțelor elevilor					

Chestionar de autoevaluare

Autoevaluarea este un proces extrem de important în activitatea cadrului didactic. La finalul fiecărei lecții susținute în fața clasei, acesta trebuie să analizeze demersul didactic și să treacă în revistă atât punctele forte cât și pe cele slabe. Doar pe baza unei analize minuțioase își poate îmbunătăți ulterior prestația, realizând ce are de corectat și de modificat pentru a atinge cele mai bune rezultate.

În acest sens, fiecare student va completa un **chestionar de autoevaluare** (modelul de mai jos), analizându-și activitatea din cadrul lecțiilor susținute în fața clasei.

CHESTIONAR DE AUTOEVALUARE

a gradului de corespondență cu profilul de competență al unui cadru didactic

Realizați o autoevaluare sinceră a măsurii în care corespundeți profilului de competență al unui profesor, după încheierea practicii pedagogice. Completați chestionarul de mai jos, bifând căsuța care considerați că vi se potrivește.

Unitatea de competență	Indicatori	1 - În foarte mică măsură	2 - În mică măsură	3 - În măsură potrivită	4 - În mare măsură	5 - În foarte mare măsură
Competențe în domeniul specialității (științifice)	Îmi sunt cunoscute conceptele, principiile, teoriile.					
	Îmi sunt cunoscute :					

Unitatea de competență	Indicatori	1 - În foarte mică măsură	2 - În mică măsură	3 - În măsură potrivită	4 - În mare măsură	5 - În foarte mare măsură
Competențe metodologice	- finalitățile educației (scop, competențe, obiective)					
	- strategiile de predare (metode, procedee și mijloace didactice)					
	- metodele și mijloacele folosite pentru a stimula dezvoltarea capacităților cognitive (gândirea critică, motivația și creativitatea);					
	- modalități de individualizare a instruirii.					
Competențe de comunicare	<i>Sunt capabil:</i>					
	- să comunic asertiv;					
	- să ascult activ;					
	- să formulez întrebări pertinente;					
	- să captez atenția auditoriului;					
	- să mă fac înțeles.					
Competențe de evaluare	<i>Sunt capabil:</i>					
	- să concep instrumente de evaluare;					

Unitatea de competență	Indicatori	1 - În foarte mică măsură	2 - În mică măsură	3 - În măsură potrivită	4 - În mare măsură	5 - În foarte mare măsură
	- să aplic instrumentele de evaluare concepute.					
	- să folosesc strategii și metode de evaluare diverse.					
	- să analizez rezultatele evaluărilor rezultate și să apreciez obiectiv performanța școlară.					
Competențe de consiliere și orientare	<i>Sunt capabil:</i>					
	- să identific nevoile individuale și de grup;					
	- să propun sugestii privind orientarea școlară și profesională;					
	- să ofer suport elevilor studenților în probleme personale;					
	- să informez și să consiliesc părinții elevilor;					
Competențe de management al clasei de elevi	<i>Sunt capabil:</i>					
	- să organizez eficient spațiul clasei;					

Unitatea de competență	Indicatori	1 - În foarte mică măsură	2 - În mică măsură	3 - În măsură potrivită	4 - În mare măsură	5 - În foarte mare măsură
	- să gestionez situații conflictuale;					
	- să distribui roluri și sarcini în clasă adaptate personalității elevilor;					
	- să asigur un climat suportiv.					
Competențe de manager al propriei cariere	Am disponibilitatea de a profesa în cariera didactică					
	<i>Sunt capabil:</i>					
	- să reflectez asupra propriilor practici educaționale;					
	- să evoluez în carieră.					

Describe și apreciază experiențele trăite la practică pedagogică (ce ai apreciat în mod deosebit, cum ai învățat anumite lucruri, cum te-ai simțit, ce ar mai fi de îmbunătățit)

.....

.....

.....

.....

Fișa de observare și notare, document al profesorului-mentor

La finalul lecțiilor susținute în fața clasei, prestația studenților va fi evaluată pe baza unor criterii punctuale, prezentate în următoarea fișă de observare și notare.

FIȘA DE OBSERVARE					
PROFESOR-MENTOR:					
STUDENT PRACTICANT:					
DATA:					
CLASA:					
TEMA LECȚIEI:					
Elemente observate			Punctaj maxim	Punctaj acordat	Observații
1.	Pregătire	- claritatea obiectivelor	0,25		
		- proiectul lecției	0,25		
		- schița tablei	0,25		
		- material didactic	0,25		
2.	Managementul lecției	- ritm de lucru adecvat	0,25		
		- a menținut disciplina	0,25		
		- a încurajat cooperarea	0,25		
		- s-a încadrat în timp	0,25		
3.	Conținutul științific	- accesibil	0,50		
		- corect științific	0,25		
		- exprimări clare	0,25		
4.	A realizat corect fixarea cunoștințelor		1		
5.	Metode și tehnici de lucru și de învățare		1		
6.	Mobilitatea /adaptabilitatea		1		
7.	Verbalizarea	- intensitatea vocii	0,50		
		- viteza vorbirii	0,25		
		- pronunție	0,25		
8.	Comunicarea non-verbală, para-verbală		1		
9.	Raportul profesor - elev		1		
10.	Stimularea interesului, a motivației elevilor		1		
APRECIERI ȘI OBSERVAȚII LIBERE:					

Conținutul portofoliului de practică pedagogică pentru studenții practicanți

1. Planificarea calendaristică pentru disciplina la care studentul desfășoară practica psihopedagogică.
2. Proiectarea unei unități de învățare.
3. Patru fișe de observatie a activităților desfășurate de către mentorul de practică pedagogică sau de un coleg din grupa de practică pedagogică.
4. Un proiecte de activitate didactică
5. Fișă de autoevaluare a modului în care a proiectat și desfășurat activitatea de probă;
6. Fișă de evaluare a activității desfășurate de către un coleg din grupa de practică;;